

Põlevkivi kui ressurss

Arvi Hamburg

TA Energeetikanõukogu

RIIGIKOGU MAJANDUSKOMISJON

17. NOVEMBER

Põlevkivi tähtsus Eesti elanikkonnale

- Põlevkivi on rahvuslik rikkus, mida tuleb säästlikult kasutada ja ka tulevikus, väärtustada kui olulist strateegilise ressursi, mis tagab Eesti riigile poliitilise, majandusliku ja energeetilise sõltumatuse.

Keskkonnasõbralik kaevandamine on maardla kiire hõivamine ja kiire kaevise väljastamine...

- Kuna põlevkivi on strateegiliselt oluline maavara, siis tuleb selle **ressursi kaevandamist riiklikult suunata**

EESTI PÕLEVKIVIMAARDLA TEHNOLOOGILINE, MAJANDUSLIK JA KESKKONNAKAITSELINE RAJONEERIMINE /TTÜ/

Varu kategooria	Kogus	Osalus %
Aktiivne tarbevaru, kihindi energiatootlus üle 35 GJ/m ² , piisavalt uuritud	1,167	23
Aktiivne reservvaru, üle 35 GJ/m ² , ebapiisavalt uuritud	0,299	6
Passiivne varu, 25-35 GJ/m ²	3,509	71
Sellest passiivne:		
keskkonnakaitseliste piirangute tõttu	1,3	26
hoidetervikutes	0,2	4
Kokku Riigi maavarade registris	4,975	100

Regulatsioon, piirangud ja vajadus

- Riigikogu otsusega kinnitatud Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008-2015 seab kaevandamise ülempiiriks 20 milj/t aastas sihiga vähendada seda 15 milj/t aastas
- Põlevkivi töötlejate äriplaanide täitmine on ohus juba aastal 2016
- Planeeritavad investeeringud peavad olema põlevkiviressursiga kaetud

- Aktiivset tarbevaru lihtarvutuslikult jätkuks 58 aastaks
- Vähendades põlevkivi kaevandamisväärtuse alampiiri 35-lt 30 GJ/m² suureneb aktiivvaru
- 78% p-k energeetilisest ressursist on alla keskmise kaevandamisväärtuse ja 37% varu- ja uuringuplokkidest asub looduskaitseliste piirangutega alal
- Seni kehtiv kava näeb ette Põlevkivi arengukava teise etapi koostamise (aastani 2030), millele peaks eelnema kogu primaarenergia (s.h. taastuvenergeetika ressursi) kasutatavuse, kättesaadavuse ja kasutamise dünaamika kompleksne analüüs

Põlevkivikeemia arutelud TA Energeetikanõukogus

06.juunil ja 12.oktoobril 2011.

Kokkuvõte arutelust:

- Kahe suurema põlevkivi ümbertöötaja - EE ja VKG senised arendused on olnud edukad ja äriplaanid on ambitsioonikad;**
- Keemiatööstuse (sh õlitööstuse) on üks perspektiivikamaid valdkondi, sest maailma mõistes on tegu ühe suurema lisandväärtusega sektoriga;**

(2)

- * Väga oluline on riigi huvi ja võimekus sektori arenguks stabiilse majanduskeskkonna loomine, sest:
  - a) põlevkivienergeetika arendused on kapitalimahukad, ajahorisondiga aastakümned,
  - b) arendusprojektid on teadusmahukad, nõuavad teadusarendustööd,
  - c) arendajad on riigi- ja erasektori ettevõtted, erinevate võimaluste ja äririskidega.
- * Investorile vajab kindlustunnet riigi ressursi kättesaadavuses ja maksupoliitika stabiilsuses
- * Olemuslikult ökonoomse ja paendliku erasektori investeringute efektiivsuse võrdlus riigisektoriga on riigile väärtuslik kogemus, seda just riigipoole võrdse kohtlemise tingimustes

Energeetikanõukogu seisukohad (1)

1. Energeetikanõukogu peab tähtsaks Enefit **tehnoloogial** põhineva põlevkiviõlitööstuse **väljaarendamist Eestis**, esmajärjekorras esimese, **prototüübina** kasutatava tehase ehitamist ja evitamist.
2. Enefit **tehnoloogia kohandamine** Jordaanias ja USA põlevkivile laiendavad sellekohaste teadmiste ja tehnoloogia **võimalikke eksporditurge**.

(2)

3. Pidada vajalikuks koostada põlevkivi ressursi **kaevandamise ja kasutamise riiklik strateegia ning tarbimispõhine arengukava**

Paluda EV Keskkonnaministril sellekohast initsiatiivi vastavate dokumentide koostamiseks.

4. Oleme seisukohal, et:

4.1.riigi ressursipoliitika põlevkivi osas peab tagama põlevkivitööstustele **põlevkivi kättesaadavuse võrdsetel alustel,**

4.2. arvestades põlevkivikeemia ettevõtjate pikaajalisi ja kapitalimahukaid investeeringuid, peaks riik omaltpoolt tagama **stabiilse maksusüsteemi** ja mitte rakendama täiendavaid makse.

TÄNAN TÄHELEPANU EEST